

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

Факультет фармацевтичний та медико-профілактичний

Кафедра педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол № 6 «26» 06 2024 р

Голова вченої ради,

проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА»**

Освітньо-професійна програма

Галузь знань

Спеціальність

Рівень вищої освіти

Мова навчання

Статус дисципліни

Обсяг дисципліни

Клінічна психологія та психологічна допомога

05 «Соціальні та поведінкові науки»

053 «Психологія»

Другий (магістерський)

українська

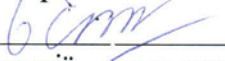
обов'язкова

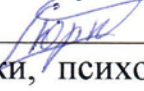
90 годин / 3 кредити

Робочу програму навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади професійної діяльності психолога» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Клінічна психологія та психологічна допомога», навчальних та робочих навчальних планів, підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня Магістр за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів.

РОЗРОБНИКИ:

Володимир КРАСНОВ, завідувач кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор.

Вячеслав КАЗМІРЕНКО, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор психологічних наук, професор.

Лідія ЮРКОВСЬКА, старший викладач кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Наталія СЕРЬОГІНА – завідувач відділу аспірантури та докторантури НУОЗ України імені П. Л. Шупика, кандидат юридичних наук, доцент;

Ірина САВЕЛІЧУК, професор кафедри соціальних технологій Національного авіаційного університету, доктор педагогічних наук, професор.

Гарант ОПІ «Клінічна психологія та психологічна допомога»

Вячеслав КАЗМІРЕНКО, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор психологічних наук, професор.

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права НУОЗ України імені П. Л. Шупика, протокол № 7 від «3» червня 2024 року

Завідувач кафедри Володимир КРАСНОВ, доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні вченої ради фармацевтичного та медико-профілактичного факультету (ВРФ), протокол № 6 від «12» червня 2024 року

Голова ВРФ Василь МИХАЛЬЧУК, доктор медичних наук, професор.

ЗМІСТ

	ст
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	6
5. Програма навчальної дисципліни	8
6. Структура навчальної дисципліни	9
7. Самостійна робота	11
8. Перелік питань для підсумкового контролю	12
9. Методи навчання	12
10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	13
11. Рекомендований бібліографічний список	16

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Організаційно-правові засади професійної діяльності психолога», є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Клінічна психологія та психологічна допомога» спеціальності 053 «Психологія».

Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Найменування показників	Опис		
1. Загальна характеристика дисципліни			
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»		
Спеціальність	053 Психологія		
Спеціалізація	-		
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)		
Мова навчання	українська		
Кількість годин	90		
Кількість кредитів	3 кредити ЄКТС		
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання			
	очна денна	очна вечірня	заочна
Рік підготовки	1	-	1
Семестр	2	-	2
Лекції	16	-	8
Практичні	18	-	6
Семінарські	10	-	-
Лабораторні	-	-	-
Самостійна робота	46	-	76
Курсова робота (курсний проект)	-	-	-
Вид контролю	Залік	-	Залік

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна «Організаційно-правові засади професійної діяльності психолога» грає важливу роль для вивчення у даній ОПП. Даний курс має теоретичну і практичну спрямованість, має за мету підготовку магістрантів до майбутньої практичної діяльності клінічного психолога, організації практичної психологічної роботи в межах чинного законодавства у закладах охорони здоров'я, реабілітаційних закладах, центрах психологічної допомоги, громадських організаціях, у монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах, а також як самозайнятих осіб та/або ФОП. Дана дисципліна належить до циклу професійно-практичної підготовки.

2.2. Мета дисципліни:

отримання студентами системних знань з питань організаційно-правових засад професійної діяльності психолога, забезпечення загальної теоретичної та практичної спрямованої підготовки здобувачів вищої освіти із необхідних в їх професійній психологічній діяльності засад та окремих елементів охороноздоровчого права, медичного права, трудового права, цивільного права, яка слугуватиме організаційно-правовою основою для їхньої професійної

психологічної діяльності у закладах охорони здоров'я, реабілітаційних закладах, центрах психологічної допомоги, громадських організаціях, у монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах, а також як самозайнятих осіб та/або ФОП; оволодіння відповідними вміннями та навичками, формування, оновлення та поглиблення у вказаній категорії здобувачів освіти ключових організаційно-правових компетентностей, забезпечення оптимальних організаційно-правових умов для розвитку професійної психологічної майстерності, розвиток організаційно-правового мислення та організаційно-правової культури здобувачів вищої освіти.

2.3. Завданнями вивчення дисципліни є:

- сформувати у здобувачів вищої освіти високий рівень знань, умінь і навичок організації професійної роботи психолога в межах чинних правових вимог;
- озброїти здобувачів вищої освіти знаннями засад та окремих елементів охороноздоровчого права, медичного права, трудового права, цивільного права, які слугуватимуть правовою основою для їхньої професійної психологічної діяльності;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями правових вимог до їх професійної психологічної діяльності, які містяться у джерелах міжнародного права та регіонального європейського права;
- сформувати у здобувачів вищої освіти знання про правові основи організації психологічної допомоги у закладах охорони здоров'я, реабілітаційних закладах, центрах психологічної допомоги, громадських організаціях, у монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах, а також як самозайнятих осіб та/або ФОП;
- забезпечити набуття здобувачами вищої освіти умінь організаційно-правового аналізу професійних ситуацій психологічної роботи та прийняття правомірних рішень, зокрема у ситуаціях, які характеризуються конфліктом соціальних регуляторів при взаємодії з пацієнтами, хворими, клієнтами;
- сприяння розвитку у здобувачів вищої освіти високого рівня правової культури та здатності до трансляції правових цінностей, ідея та ідеалів у професійній психологічній діяльності.

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як:

«Правознавство», «Медичне правознавство», «Загальна психологія», «Соціальна психологія організації» та інші дисципліни організаційно-правового та загального психологічного спрямування, які здобувачі вищої освіти опанували на етапах здобуття бакалаврату.

Дана дисципліна є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Практикум з психологічної допомоги», «Технології психологічного тренінгу», «Психологія педагогічної діяльності (вища школа/педагогічна діяльність)».

3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Організаційно-правові засади професійної діяльності психолога» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК1 «Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях».

ЗК2 «Здатність розуміння предметної галузі та розуміння професії, особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності».

ЗК3 «Здатність проведення досліджень на відповідному рівні».

ЗК4 «Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій».

ЗК5 «Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел».

ЗК6 «Здатність приймати обґрунтовані рішення».

ЗК7 «Здатність генерувати нові ідеї (креативність)».

ЗК8 «Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії».

ЗК9 «Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети».

ЗК10 «Здатність до системного, абстрактного і креативного мислення у процесі аналізу та синтезу інформації».

Фахові (спеціальні) компетентності:

СК1 «Орієнтованість на оволодіння сучасними науково обґрунтованими знаннями в галузі психічного здоров'я. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем клінічної психологічної науки та/або практики. Уміння шукати достовірну інформацію, спиратися на дані наукових досліджень, здатність до критичного аналізу. Готовність до опрацювання значної кількості джерел Здатність працювати у міжнародному контексті».

СК2 «Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань, а також до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку».

СК3 «Здатність обирати й застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики й техніки практичної діяльності».

СК4 «Здатність збирати інформацію про пацієнта та вибору оптимальних методів проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта для виявлення феноменологічних проявів його стану, визначення реєстр-синдрому та інтерпретації цих результатів для встановлення клінічного діагнозу та/або патопсихологічного заключення».

СК5 «Здатність відповідально та свідомо застосовувати фахові знання та навички в практичних ситуаціях, а саме: здійснювати практичну діяльність (психодіагностичну, психоед'юкаційну, психогігієнічну, психопрофілактичну, консультаційну, тренінгову, психокорекційну, психологічний супровід) з

використанням науково верифікованих методів та технік».

СК7 «Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. Здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями державною та іноземною мовами. Здатність представляти складну інформацію в зручній та зрозумілій спосіб усно і письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи, ефективно використовувати навички риторики. Готовність до консультацій з фахівцями та емпіричної перевірки даних в ході прийняття рішень».

СК8 «Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову), опановувати і практично використовувати методи психологічного та психотерапевтичного впливу, психологічних інтервенцій, а також проводити психологічну реабілітацію із застосуванням спеціальних методик з метою відновлення стану здоров'я пацієнта при соматичних, психічних, поведінкових та психосоматичних розладах, профілактики їх рецидивування (декомпенсації)».

СК9 «Готовність організувати роботу колективу в розв'язанні актуальних проблем клінічної психології. Здатність працювати у великій групі, розуміючи відповідальність за результати роботи, а також беручи до уваги бюджетні витрати та персональні зобов'язання. Здатність працювати в умовах обмеженого часу та ресурсів, а також мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей».

СК10 «Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. Здатність адекватно реагувати на нові ситуації в професійній діяльності. Вміння ефективно поводитися в практичних ситуаціях».

Програмні результати навчання, які забезпечує дисципліна «Організаційно-правові засади професійної діяльності психолога»:

ПРН 1 «Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно - комунікаційних технологій».

ПР2 «Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів».

ПР4. «Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій».

ПР5. «Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування, психологічний супровід тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість».

ПР6. «Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.»

ПР7. «Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях».

ПР12. «Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності».

ПР13. «Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності».

4. Програма навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна структурована за принципом блоків і складається з двох навчальних змістових блоків, а саме:

– змістового блока № 1 «Організаційно-правові засади роботи психолога в закладах, установах, організаціях», інтегрованими вимогами до блока №1 є: сформувати організаційно-правові компетентності психолога щодо роботи у трудових колективах різних типів.

– змістового блока № 2 «Організаційно-правові засади взаємодії психолога із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами», інтегрованими вимогами до блока №2 є: сформувати організаційно-правові компетентності психолога щодо взаємодії в монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах, з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, з правоохоронними органами та судом.

Змістовне наповнення програми навчальної дисциплін у таблиця 2.

Таблиця 2.

Код теми	Назва блока, теми	Перелік основних питань теми
1	2	3
Змістовий блок 1. Організаційно-правові засади роботи психолога в закладах, установах, організаціях		
1.1.	Організаційно-правові засади роботи психолога в закладі охорони здоров'я.	Міжнародно-правові та європейські регіональні джерела охороноздоровчого та медичного права. Система вітчизняного законодавства про охорону здоров'я. Правовий статус закладу охорони здоров'я та ролі і місце в ньому психологічної служби. Основні правові джерела організації психологічної допомоги в закладі охорони здоров'я. Пацієнт, хворий, клієнт ЗОЗ: правовий статус, права, обов'язки. Психологічна допомога як елемент охорони здоров'я населення та медичної послуги. Організація роботи психологічної служби в ЗОЗ та її правове забезпечення. Психолог як найманий працівник закладу охорони здоров'я: правовий статус, права та обов'язки.
1.2.	Організаційно-правові засади роботи психолога в реабілітаційних закладах.	Законодавство про реабілітацію в сфері охорони здоров'я. Визначити правовий статус реабілітаційного закладу та реабілітаційного відділення в ЗОЗ. Психологічна допомога як елемент реабілітаційної допомоги. Основні напрями роботи психолога в реабілітаційному закладі. Психолог як працівник реабілітаційного закладу та / або реабілітаційного відділення: правовий статус, права та обов'язки. Позиція психолога у трудових правовідносинах у реабілітаційному закладі.
1.3.	Організаційно-правові засади роботи психолога в центрах надання психологічної допомоги та громадських організаціях.	Організаційно-правові статуси центрів надання психологічної допомоги в Україні. Загальна характеристика юридичних осіб приватного права. Основні правові механізми організації професійної роботи психолога в центрі надання психологічної допомоги. Законодавство про об'єднання громадян. Основні правові механізми організації професійної роботи психолога в громадській організації.
Змістовий блок 2. Організаційно-правові засади взаємодії психолога із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами		

2.1.	Організаційно-правові засади роботи психолога в монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах.	Загальноправова характеристика монодисциплінарних та мультидисциплінарних команд. Організаційно-правові засади взаємодії психолога з клієнтами в монодисциплінарній команді. Організаційно-правові засади взаємодії психолога з колегами в монодисциплінарній команді. Організаційно-правові засади взаємодії психолога з клієнтами в мультидисциплінарній команді. Організаційно-правові засади взаємодії психолога з колегами в мультидисциплінарній команді.
2.2.	Організаційно-правові засади роботи психолога як самозайнятої особи та / або ФОП.	Загальноправова характеристика самозайнятості за законодавством України. Основні етапи створення та реєстрації ФОП. Організаційно-правові засади взаємодії психолога як ФОП з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування. Етико-деонтологічні засади професійної діяльності психолога.
2.3.	Процесуально-правові засади взаємодії психолога з правоохоронними органами та судом.	Загальноправова характеристика процесуального законодавства України. Види процесуальних проваджень. Загальна характеристика системи правоохоронних органів України. Судова система України та її елементи. Правозахисні органи в Україні. Процесуальне правове становище психолога як свідка та спеціаліста у різних типах процесуальних проваджень. Процесуальне правове становище психолога як експерта у різних типах процесуальних проваджень.
2.4.	Організаційно-правові та етико-деонтологічні засади запобігання та протидії професійним правопорушенням психолога.	Загальна правова характеристика правопорушення: поняття, ознаки, склад. Основні види правопорушень: дисциплінарні проступки, адміністративні правопорушення, цивільні делікти, кримінальні правопорушення. Загальна характеристика соціальної та юридичної відповідальності психолога. Основні організаційно-правові ризики вчинення психологом професійних правопорушень. Етико-деонтологічні засади запобігання та протидії професійним правопорушенням психолога.

6. Структура навчальної дисципліни (навчально-тематичний план викладання дисципліни)

Код теми	Назва освітнього блоку, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий блок I Організаційно-правові засади роботи психолога в закладах, установах, організаціях							
1	Тема 1.1. Організаційно-правові засади роботи психолога в закладі охорони здоров'я.	16	4	-	4	8	-
2	Тема 1.2. Організаційно-правові засади роботи психолога в реабілітаційних закладах.	14	2	2	2	8	-
3	Тема 1.3. Організаційно-правові засади роботи психолога в центрах надання психологічної допомоги та громадських організаціях.	14	2	2	2	8	-
Усього годин за блоком I		44	8	4	8	24	-

Змістовий блок II Організаційно-правові засади взаємодії психолога із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами							
4	Тема 2.1. Організаційно-правові засади роботи психолога в монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах.	12	2	-	4	6	-
5	Тема 2.2. Організаційно-правові засади роботи психолога як самозайнятої особи та / або ФОП.	12	2	2	2	6	-
6	Тема 2.3. Процесуально-правові засади взаємодії психолога з правоохоронними органами та судом.	10	2	2	2	4	-
7	Тема 2.4. Організаційно-правові та етико-деонтологічні засади запобігання та протидії професійним правопорушенням психолога.	12	2	2	2	6	-
Усього годин за блоком II		46	8	6	10	22	-
Підсумковий контроль		залік	-	-	-	-	-

Код теми	Назва освітнього блоку, теми	Заочна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий блок I Організаційно-правові засади роботи психолога в закладах, установах, організаціях							
1	Тема 1.1. Організаційно-правові засади роботи психолога в закладі охорони здоров'я.	16	2	-	-	14	-
2	Тема 1.2. Організаційно-правові засади роботи психолога в реабілітаційних закладах.	14	1	-	1	12	-
3	Тема 1.3. Організаційно-правові засади роботи психолога в центрах надання психологічної допомоги та громадських організаціях.	14	1	-	1	12	-
Усього годин за блоком I		44	4	-	2	38	-
Змістовий блок II Організаційно-правові засади взаємодії психолога із внутрішніми та зовнішніми стейкхолдерами							
4	Тема 2.1. Організаційно-правові засади роботи психолога в монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах.	12	1	-	1	10	-
5	Тема 2.2. Організаційно-правові засади роботи психолога як самозайнятої особи та / або ФОП.	12	1	-	1	10	-

6	Тема 2.3. Процесуально-правові засади взаємодії психолога з правоохоронними органами та судом.	10	1	-	1	8	-
7	Тема 2.4. Організаційно-правові та етико-деонтологічні засади запобігання та протидії професійним правопорушенням психолога.	12	1	-	1	10	-
Усього годин за блоком II		46	4	-	4	38	-
Підсумковий контроль			залік				
				-	-	-	-

7. Самостійна робота

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг СР (годин)		
		денна форма	вечірня форма	заочна форма
1	Тема 1.1. Організаційно-правові засади роботи психолога в закладі охорони здоров'я. 1. Проаналізувати правовий статус закладу охорони здоров'я та ролі і місце в ньому психологічної служби. 2. Визначити основні правові джерела організації психологічної допомоги в закладі охорони здоров'я.	8	-	14
2	Тема 1.2. Організаційно-правові засади роботи психолога в реабілітаційних закладах. 1. Визначити правовий статус реабілітаційного закладу та реабілітаційного відділення в ЗОЗ. 2. Виділити основні напрями роботи психолога в реабілітаційному закладі.	8	-	12
3	Тема 1.3. Організаційно-правові засади роботи психолога в центрах надання психологічної допомоги та громадських організаціях. 1. Визначте можливість організаційно-правові статуси центрів надання психологічної допомоги в Україні. 2. Виділіть основні правові механізми організації професійної роботи психолога в громадській організації.	8	-	12
4	Тема 2.1. Організаційно-правові засади роботи психолога в монодисциплінарних та мультидисциплінарних командах. 1. Охарактеризуйте організаційно-правові засади взаємодії психолога з клієнтами та колегами в монодисциплінарній команді. 2. Приведіть приклади організаційно-правових засади взаємодії психолога з клієнтами та колегами в мультидисциплінарній команді	6	-	10

5	Тема 2.2. Організаційно-правові засади роботи психолога як самозайнятої особи та / або ФОП. 1. Охарактеризуйте етапи створення, реєстрації ФОП. 2. Охарактеризуйте організаційно-правові засади взаємодії психолога з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування.	6	-	10
6	Тема 2.3. Процесуально-правові засади взаємодії психолога з правоохоронними органами та судом. 1. Охарактеризуйте процесуально-правове становище психолога як свідка та спеціаліста. 2. Проаналізуйте процесуально-правове становище психолога як експерта.	4	-	8
7	Тема 2.4. Організаційно-правові та етико-деонтологічні засади запобігання та протидії професійним правопорушенням психолога. 1. Охарактеризуйте основні організаційно-правові ризики вчинення психологом професійних правопорушень. 2. Проаналізуйте етико-деонтологічні засади професійної діяльності психолога.	6	-	10

Індивідуальні завдання як один з видів самостійної роботи здобувача вищої освіти мають включати назву, їхній обсяг, коротку характеристику змісту і вимог до виконання та оцінювання. Індивідуальне завдання з певної навчальної дисципліни передбачає закріплення, узагальнення та застосування знань, набутих здобувачем під час вивчення дисципліни, для комплексного розв'язання конкретного фахового завдання.

Тематика індивідуальних завдань, вимоги до звітування/захисту тощо, формується провідним викладачем дисципліни, які є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

8. Перелік питань для підсумкового контролю

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкового контролю відповідно до зазначеної у навчальному плані форми *залік* розробляються провідним викладачем кафедри згідно із тематичним планом робочої програми навчальної дисципліни, є елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни та затверджується кафедрою у відповідному порядку, підлягають перегляду кожного навчального року.

9. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на семінарських заняттях* обговорюються основні проблеми теми; проводяться дискусії, спрямовані на поглиблення, розширення, деталізацію і закріплення теоретичного матеріалу, які сприяють активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, формуванню самостійності суджень, умінню відстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів та сприяють оволодінню фундаментальними знаннями, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання, оволодіти культурою толерантності.

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проєктів (проєктування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання ситуативних завдань (кейсів), захист результатів практичних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок. Для здобувачів очної денної форми навчання кожен змістовий блок завершується контрольною роботою.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: усний залік, письмовий залік, диференційований залік, усний іспит, письмовий іспит, тестування, захист проєктів тощо відповідно до специфіки й особливостей дисципліни.

Шкала оцінювання
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота						Залік	Сума	
Змістовий блок 1		Змістовий блок 2				ІНДЗ	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	20		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
$\frac{\sum T1 + T2 + T3 + T4 + T5 + T6}{5} * 12 = \text{max}60$								
60								

для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

Поточне тестування, самостійна та контрольна робота						Комплексна контрольна робота	Залік	Сума
Змістовий блок 1		Змістовий блок 2				20	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
$\frac{\sum T1 + T2 + T3 + T4 + T5 + T6}{5} * 4 = \text{max}60$								

Розмір шкали ЄКТС з навчальної дисципліни (освітнього компонента) для рівнів освіти дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни для галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», становить 100, у тому числі за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів.

Оцінювання результатів навчання з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань на кожному семінарському і практичному занятті, а також однієї загальної оцінки результатів самостійної роботи з дисципліни та виставлення балів від 1 до 5 (див. таб. «Шкала оцінювання»).

Оцінка результатів з навчальної роботи здобувача з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням балу за самостійну роботу протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого

на коефіцієнт K1 ($K1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських, практичних заняттях та балу самостійної роботи з опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача, до якої додається, як правило, 1 чи 2 (за кількістю оцінок результатів самостійної роботи) з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5).

У разі, коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість, яку зобов'язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни, з яких не має відповідних балів.

Підсумковий контроль може складатися як письмово, так і усно за завданнями підсумкового контролю, які пропонуються здобувачу. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувачів становить 40 балів.

Оцінювання під час підсумкового контролю здійснюється шляхом визначення балу за кожне виконане завдання. Науково-педагогічний працівник має обґрунтувати виставлені бали, керуючись існуючими критеріями.

Оцінка з підсумкового контролю здобувача визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за виконання кожного завдання підсумкового контролю помножене на коефіцієнт K2 ($K2=40:5=8$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне завдання підсумкового контролю, поділених на кількість завдань з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5).

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ECTS оцінками

Загальний розподіл балів за результатами навчання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/екзамен	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

11. Рекомендований бібліографічний список

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс законів по працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. № 50. Додаток до номеру. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-X (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2341-III (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
6. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2017-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 48. Ст. 409. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>
8. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 р. № 2168-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст. 31. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
9. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5081-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 30. Ст. 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17>
10. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
11. Про лікарські засоби: Закон України від 04 квітня 1996 р. № 123/96-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 22. Ст. 86. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/123/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про лікарські засоби: Закон України від 28 липня 2022 р. № 2469-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text>
13. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
14. Про психіатричну допомогу: Закон України від 22 лютого .2000 р. № 1489-III (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 19. Ст. 143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14>

15. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03 грудня 2000 р. № 1053-IX (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 8. Ст. 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>

16. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>

17. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу): Рішення Конституційного Суду України від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002. *Офіційний вісник України*. 2002. № 23 Ст. 1132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02/print>

18. Алексєєв О. Г. Понятійно-категоріальний апарат законодавства, яким визначається юридична відповідальність у фармацевтичній діяльності. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*. 2022. Т. 15, № 2. С.201-207.

19. Етико-правові аспекти медицини та фармації: теорія та практика : монографія / К. А. Іванова та ін.; Нац. фармац. ун-т. Х. : Золоті сторінки : НФаУ, 2011. 187 с.

20. Медичне право [Текст] : підручник / [С. О. Болдіжар та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци, д-ра юрид. наук, доц. М. В. Менджул] ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Юрид. ф-т. - Ужгород : Рік-У, 2021. - 719 с.

21. Нормативно-правова база діяльності психолога : *веб-сайт*. URL: <https://www.pdatu.edu.ua/images/vihovna-robota/perelik/vd-npbp.pdf>

22. Права людини в галузі охорони здоров'я - 2014: доп. правозахис. орг. / Ін-т прав. дослідж. і стратегій ; упоряд. і заг. ред. Роханський А. О.. Харків : Права людини, 2015. 126 с.

23. Сенюта І. Я. Джерела правового регулювання цивільних відносин у сфері надання медичної допомоги : монографія / Ірина Сенюта. Львів : Медицина і право, 2018. 414 с.

24. Юрковська Л. Г., Краснов В. В., Убогов С. Г. Правові та етичні основи взаємодії провізорів та лікарів із суб'єктами громадського контролю за забезпеченням якості лікарських засобів на етапах їх реалізації і медичного застосування. *Фармацевтичний журнал*. 2019. Т. 74. № 5. С. 44-53. DOI: 10.32352/0367-3057.5.19.05

Додаткова література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Господарський процесуальний кодекс України від 06 листопада 1991 р. № 1798-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
3. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 р. № 5403-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34-35. Ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9-10. Ст. 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
6. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 р. № 3460-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
7. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
8. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. № 851-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
9. Про захист персональних даних: Закон України від 01 червня 2010 р. № 2297-VI (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
10. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 30. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>
11. Про звернення громадян: Закон України 02 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 47. Ст. 256. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
12. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 48. Ст. 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
13. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
14. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
15. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

16. Про Уповноваженого Верховного Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97-ВР (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 20. Ст. 99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>

17. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV (зі змінами і доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 40, /40-42/. Ст. 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

18. Бондаренко Л.О. Психолого-правова деонтологія як етична основа діяльності практичного психолога у правоохоронній системі. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2023. Том 34 (73). № 2. С. 75-79. DOI <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2023.2/14> URL: https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/2_2023/14.pdf

19. Волинець І. П. Захист прав інтелектуальної власності від недобросовісної конкуренції на ринку лікарських засобів. Б.м., 2022

20. Гарасимів О. Ю. Вплив практики Європейського суду з прав людини на вдосконалення правозахисного законодавства в Україні (загальнотеоретичний аспект). Б.м., 2020.

21. Казміренко В.П. Організаційні чинники як засади компетентних і фахово підготовлених рішень. *Філософські, методологічні і психологічні проблеми права*: матер. УІІ наук.-практ.конф. 26 листопада 2020 р. К. НАВС, 2020. С. 128-130

22. Сенюта І. Я. Цивільно-правова відповідальність у сфері надання медичної допомоги : метод. рек. для адвокатів. Нац. асоц. адвокатів України, Ком. мед. і фармацевт. права та біоетики, Рада адвокатів України. Харків : Фактор, 2018. 63 с.

23. Філь І. М. Кримінально-правова та кримінологічна протидія неналежному виконанню професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Філь Ірина Миколаївна ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2018. 20 с.

24. Черніков Є. Е. Кримінальна відповідальність за неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником. Б.м., 2020.

25. Юрковська Л. Г., Краснов В. В., Убогов С. Г. Громадський контроль за забезпеченням якості лікарських засобів на етапах їх реалізації і медичного застосування: поняття та суб'єкти. *East European Scientific Journal*. 2019. № 5 (45). Vol. 2. P. 63-68.

Інформаційні ресурси

1. <http://inmeds.com.ua/> – веб-ресурс «Єдиний медичний простір»;
2. <http://library.law.yale.edu/> – Юридична бібліотека Школи права Йелльського університету;
3. <http://mon.gov.ua/> – офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України;
4. <https://www.nuozu.edu.ua/#gsc.tab=0> – офіційний сайт Національного

університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика;

5. <http://www.library.univ.kiev.ua> – Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

6. <https://moz.gov.ua/>– офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України;

7. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського;

8. <http://www.who.int/> – офіційний веб-сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Лист перегляду (актуалізації) робочої програми навчальної дисципліни

№	Висновок щодо актуальності РПНД*	Дата перегляду	№ протоколу кафедри	Підпис викладача	Підпис гаранта ОПП	Підпис завідувача кафедри

*У колонці «Висновок щодо актуальності РПНД» зазначити висновок кафедри, щодо перегляду (актуалізації): *актуалізовано; необхідно внести зміни у такі розділи (із їх зазначенням); внесені зміни у розділ; замінено сторінки №; тощо.*